

Wat is het nut van school?

Waarom ga je naar school? Zit je op school om feitjes te leren of om te leren samenwerken? Is het genoeg als je leert lezen, schrijven, rekenen? Maakt het uit wat voor diploma je hebt?

Kennen of doen?

Sommige mensen menen dat je feitelijke kennis nodig hebt om de wereld beter te begrijpen. Dat is volgens hen het belangrijkste doel van school: kennis aanleren. Wie was Willem van Oranje? Hoe groeien planten? Hoeveel euro's korting is 20% op die spijkerbroek? Een succesvolle leerling is dan een leerling die veel kennis heeft over veel onderwerpen.

Anderen geloven dat school leerlingen vooral zaken moet leren die zij nodig hebben om zelfredzaam te zijn en om te kunnen studeren en werken. Dan gaat het vooral om vaardigheden zoals lezen, schrijven en rekenen. Het maakt hun minder uit of leerlingen een brede kennisbasis hebben. Als je een goede baan na je opleiding kunt vinden, dan heeft de school het goed gedaan. Dan kun je namelijk **participeren**, oftewel meedoen in de samenleving.

Meer geld verdienen

Het is bekend dat het moeilijker is om te participeren als je geen schooldiploma hebt gehaald; je vindt minder snel een baan. En veel mensen zien school dan ook als een kans om op een betere baan uit te komen. Met een hoger diploma kun je vaak een beter salaris krijgen en die verschillen zijn aanzienlijk.

Er wordt **onderscheid** gemaakt tussen: laagopgeleid (het hoogste diploma is een vmbo-

diploma), middelbaar opgeleid (een mbo-opleiding of een aantal jaren havo en vwo) en hoogopgeleid (een diploma van hbo of universiteit). Wat blijkt uit onderzoek?

Hoogopgeleiden verdienen gemiddeld twee keer zo veel als laagopgeleiden!

Omdat het moet

Scholieren zeggen soms: 'Ik ga naar school omdat het moet.' Ook dat is waar. Leren is niet alleen een recht, maar ook een plicht. In Nederland is er een Leerplichtwet die bepaalt dat je naar school moet gaan tot je 18 jaar bent, of tot je minimaal 16 bent en een diploma hebt gehaald (mbo niveau 2, havo of vwo).

In sommige landen is het ook wel gebruikelijk om thuis te leren, met je ouders. In Nederland is thuisonderwijs verboden. Een uitzondering is alleen mogelijk als je ouders voor jou echt geen school kunnen vinden die past, bijvoorbeeld bij hun geloof. De ouders moeten ook bewijzen dat dit zo is én dat zij goed onderwijs kunnen bieden. Ongeveer achthonderd kinderen hebben in Nederland thuisonderwijs. Tegenstanders van thuisonderwijs denken dat kinderen dan toch onderdelen van het onderwijs missen en daarbij denken ze ook aan de sociale aspecten: andere kinderen ontmoeten, samenwerken, spelen, leren en werken in een groep.

Normen en waarden

Misschien is de belangrijkste functie van school wel die sociale ontwikkeling en het overdragen van normen en waarden. Het is toch **noodzakelijk** dat jonge mensen respect leren hebben voor elkaar en voor hun omgeving, dat ze snappen wat vrijheid van meningsuiting is, welke rechten en plichten je hebt in de Nederlandse samenleving. Daar hoort ook wel kennis van de wereld bij, maar vanuit dit perspectief is het belangrijker hoe wij met elkaar een democratische samenleving vormen.

Tot slot zijn er mensen die denken dat leerlingen vooral kritisch moeten leren denken en leren **analyseren** wat ze zien, horen en lezen. Over elk onderwerp kun je dan kennis verzamelen vanuit verschillende perspectieven om je mening te kunnen vormen, uiten en onderbouwen. Die vaardigheden kun je dan in elke situatie van je eigen leven en in studie en beroep toepassen. Maar wat is nu het allerbelangrijkst?

Wat moet iedereen geleerd hebben?

Wat is het nut van school?

Leer de nieuwe begrippen: **participeren** – **aanzienlijk** – **onderscheid** – **noodzakelijk** – **analyseren**.

participeren: deelnemen aan iets, meedoen

VOORBEELD: Wie thuisonderwijs volgt, **participeert** niet in het gewone onderwijs.

VRAAG: Moet iedereen **participeren** op de arbeidsmarkt?

aanzienlijk: nogal groot, behoorlijk

VOORBEELD: Een **aanzienlijk** aantal volwassenen weet niet wanneer Willem van Oranje leefde.

VRAAG: Denken kinderen en ouders hetzelfde over school? Welke **aanzienlijke** verschillen kun je bedenken?

het onderscheid: verschil

VOORBEELD: De Leerplichtwet maakt geen **onderscheid** tussen kinderen: iedereen moet naar school.

VRAAG: Niet alle hoogopgeleiden verdienen veel. Welk **onderscheid** zal er binnen die groep zijn?

noodzakelijk: absoluut nodig, onmisbaar, essentieel

VOORBEELD: Basiskennis van taal en rekenen is **noodzakelijk** voor iedereen in de samenleving.

VRAAG: Welke andere vaardigheden die je op school leert zijn hoogst **noodzakelijk**?

analyseren: nauwkeurig onderzoeken, bestuderen, in onderdelen opdelen en oplossen

VOORBEELD: Je leert **analyseren** bij bijna alle vakken: je leest een opdracht, bedenkt wat de onderdelen van de vraag zijn en geeft daar antwoord op.

VRAAG: Kun je bovenstaande tekst **analyseren** en samenvatten wat het nut van school kan zijn?

Wat is het nut van school?

Regelmatig wordt onderzoek gedaan naar opleiding, werk en inkomen van de Nederlanders. Dan wordt bijvoorbeeld **geanalyseerd** of vrouwen net zo veel verdienen als mannen, of hoeveel uren ze gemiddeld werken. Of ze meten de 'arbeidsparticipatie', hoeveel mensen er **participeren** op de arbeidsmarkt, oftewel: hoeveel mensen hebben een betaalde baan?

Bij die onderzoeken wordt vaak ook **onderscheid** gemaakt naar opleidingsniveau. Als je de cijfers daarvan ziet, begrijp je wel dat een diploma van de middelbare school op z'n minst **noodzakelijk** is om een goede baan te vinden. De verschillen in salaris zijn ook **aanzienlijk**.

Iedereen kan ook wel uitzonderingen bedenken: een zangeres die zonder diploma veel geld verdient, of een ondernemer die het heel goed doet, ook zonder diploma's. Je zou kunnen zeggen: een diploma geeft je toegang tot veel studies en banen, maar sommige mensen hebben geluk en vinden een andere ingang.

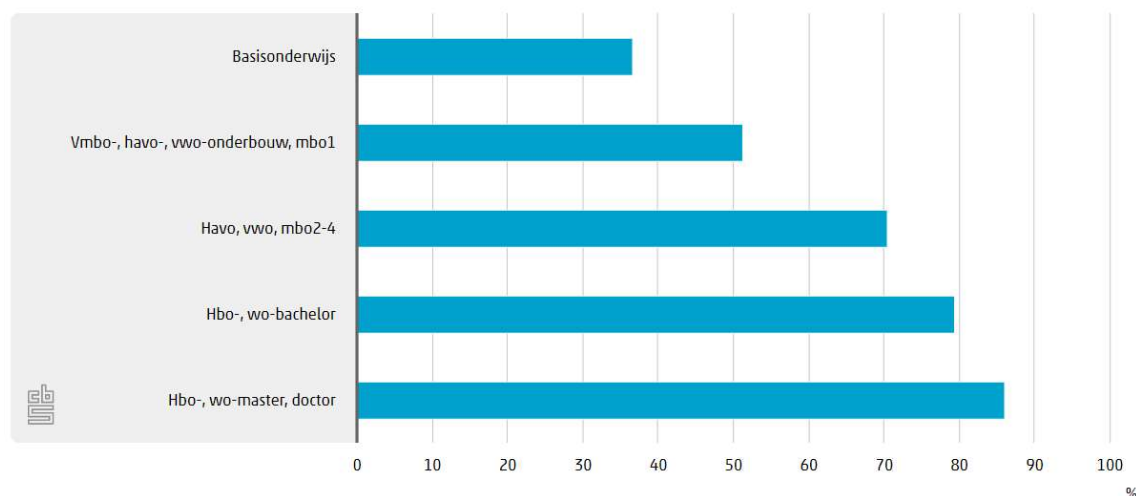
Laten we zelf nu eens zo'n analyse doen! Je mag een rekenmachine gebruiken.

Opgave 1

Bekijk de onderstaande tabel.

- a) In een krantenbericht staat: 'De arbeidsparticipatie was begin 2021 het laagst bij personen met uitsluitend basisonderwijs (37 procent). Personen met een hbo- of wo-diploma hebben twee keer zo vaak een betaalde baan.' Klopt deze uitspraak?

Nettoarbeidsparticipatie, 1e kwartaal 2021

Opgave 2

Lees onderstaande tekst.

Nederlanders met een laag opleidingsniveau hadden in 2018 een persoonlijk inkomen van gemiddeld € 25.900. Nederlanders met een middelbaar opleidingsniveau verdienden in 2018 gemiddeld € 37.100. Dat is maar liefst € 11.200 hoger dan bij een laag opleidingsniveau. Nederlanders met een hoog opleidingsniveau hebben in 2018 gemiddeld een persoonlijk jaarinkomen van € 61.200. Een flinke stijging ten opzichte van iemand met een middelbaar opleidingsniveau!

- a) Hoe groot is het verschil in het jaarinkomen tussen mensen met een middelbaar en mensen met een hoog opleidingsniveau?
- b) Hoe groot is het verschil in het jaarinkomen tussen mensen met een laag en mensen met een hoog opleidingsniveau?

Wat is het nut van school?

Spreek je uit! Je hebt nu genoeg kennis over het onderwerp om er een mening over te hebben, maar je verplaatst je bij dit debat in verschillende personen: jongeren, ouders, leraren of politici. Je beantwoordt dus namens die groep de vraag: wat is het belangrijkste wat je leert op school? Gebruik in het debat de nieuwe begrippen: **participeren – aanzienlijk – onderscheid – noodzakelijk – analyseren.**

Maak hier jouw notities voor het debat.

hulpzinnen!

Deze zinnen helpen je om een goede bijdrage te leveren aan het debat:

- Het belangrijkste doel van school is...
- Als we dít niet zouden leren, dan...
- Ik snap dat jij dat belangrijk vindt, maar ik denk dat...
- Heb je nog meer argumenten voor jouw standpunt?

Wat is het nut van school?

Schrijf op wat jij denkt over het onderwerp. Gebruik daarbij de nieuwe begrippen: **participeren - aanzienlijk - onderscheid - noodzakelijk - analyseren.**

Kies jouw eigen antwoord op de vraag: 'Wat is het belangrijkste wat je leert op school?' en schrijf in volledige, nette zinnen op wat jij vindt en waarom je dat vindt. De hulpzinnen helpen je op weg.

- Het belangrijkste wat we op school leren, is...
- Als we dit niet zouden leren, dan...
- We moeten ook andere vaardigheden leren, zoals ... , en... .
- Toch zijn die zaken voor mij minder belangrijk omdat...
- Daarom is ... het primaire doel van onderwijs.

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Schrijf creatief!

Wat leer je nu niet op school, wat wel nodig is? Hoe zou school nog veel nuttiger kunnen zijn? Welk vak is nodig op het programma, en hoe ziet dat eruit? Schrijf een nette brief aan de Minister van Onderwijs met jouw voorstel.